

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentarius Pavli Bernriedensis, Antiqui Scriptoris, De
Vita Gegorii VII. Pontif. Max.**

Paulus <Bernriedensis>

Ingolstadii, 1610

VI. De Testamento Caroli Magni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65381)

omnisque suspicio de impostura, quam Calvinista finxit, in auras evanescat.

CAPVT VI.

De Testamento Caroli Magni.

VVLGAVIT illud Pithœus. Transtulit in Tomum Nonum Annalium Illustrissimus Baronius: In quo ingenuè fatetur, sibi incompertum esse quodnam fuerit Examen vel iudicium Crucis, cuius in Testamento fit mentio: Et cum in Testamento Iudicium Crucis permittatur, lib. I. autem Capitularium cap. 108. qualibet *examinatio Crucis* prohibeatur; visum est Baronio illud ab hac distingui; & illud, licitum; hanc illicitam esse.

Ad quæ Calvinianus post prodigiosa conuicia: *Synonyma hac sunt, Baroni, & in hoc vsuali sermone æquivalent, sicut purgatio & probatio.* Ita quidem & ego sentio; sed num idcirco tantus vir tantis conuiciis insectandus & proscindendus erat, præsertim cum, quod dicit, non careat omni verisimilitudine? Nam quid tu contra hifces, si Baronius legem illam vetantem solum referat ad probationem & examinationem Crucis seu ligni de Cruce Dominica, de qua dictum à nobis est Tom. 1. de S. Crucel lib. 2. cap. 21. Et quam Mallonius in explicatione Sindonis cap. 4. ita describit. *Ferunt verū Christi Crucis lignum, sic cognosci, & probari, quòd & aqua iniectum non supernatet, sed statim submergatur; in ignem verò coniectum prunis ipsis quasi ignitum, candeat magis, nec absumatur.*

Clamas; *Sexcentis exemplis te Baronium docere possem, quid sit examinatio seu iudicium Crucis.* Cum ad rem ven-

tum

tum est, ne vnum quidem adducis, sed Baronium ad Cuiacium & Delrium ablegas. Quorum prior ipsemet nesciuit, quæ & qualis hac probatio seu purgatio per Crucem fuerit; Delrius lib. 4. Mag. Disquisit. cap. 4. q. 6. putat fuisse genus purgationis per sortes quibus se ad Crucem aliquam, ei manus imponens vel eam amplectens, quis expurgabat. Et subdit Delrius: *Cruce ergo contendere, non aliud est, quàm ad Crucem stare. Stare vero ad Crucem; quid sit nescio, nisi id, quod dixi.* Postea producit idem Delrius legem Frisonum de iudicio seu sorte Crucis. Sed de hac recopiosissimè à nobis disputatum est loco paulo antea nominato Operis de S. Cruce; quo lectorem remitto, si talium cognoscendorum cupidine teneatur.

Scribit Baronius, Carolum in Testamento suo nihil de Imperio Romano decreuisse; sed reliquisse hoc in arbitrio Pontificis, vt daret, cui vellet, vt pote, qui probè sciuerit, Imperium Romanum non esse hæreditarium. Hic Calvinista post ingentem conuiciorum nimbum in Illustrissimum Baronium effusum, vociferatur; *Carolus Magnus fecisse quatuor testaments; in scriptis tria; quartum, ἀγραφοῦ, sine scripto.* Et mox quasi sententiæ suæ contra Baronium suffragatores, citat Einhardum in vita Caroli, Aldhelmum Benedictinum in Annalibus Francorum Anno Dom. DCCC. XIII. Strabum Fuldensem in iisdem Annalibus Eod. Anno. Engolismensem Monachum in vita Caroli. Adonè Viennensem in Chronico. Theganum Chorepiscopum Treuirensis. Anonymum in vita Ludouici. Philippum Schurgium, Canonicum Francofurtensem libro primo Collectan. de Vrbe Francofurtensi. Monachum Padebornensem in Vita CAROLI

Magnilib. 4. Istis Auctoribus citatis, è vestigio, *more suo solens*, horrificis in Baronium criminationibus tonat & fulminat, & eo impudentiæ progreditur, vt maximo, Illustrissimo & eruditissimo Baronio, diabolariis iste *litterio* accinere non erubescat: *In nunc Baroni, & perge nobis procudere Annalium scripta; (Quæ) tardipedi Deo daturi (sunt) infelicibus vstulanda lignis Imperator Augustus & Rex Catholicus.* Sed tu citius Vulcani pabulum fies, quã doctissimi illi Annalium Tomi. Ad rem. Ex omnibus Auctoribus quos adducit, nullus penitus dicit; Carolum Magnum *quatuor testamenta condidisse*; sed tantum hoc, à Carolo Magno, ætate iam ad præcipitium vergente, Ludouicum filium imperij cõsortem adscitum, & Imperialis nominis hæredem constitutum, & imposto diademate coronatum, *Imperatoremq; & Augustum* appellatum, quod ipse Baronius diligentissimè Anno Christi DCCC. XIII. ex Annalibus Francorum; ex Eginardo & ex Thegano annotauit, prolixè singulorum verbis exscriptis. Et tamen effrons iste ita Baronio insultat, quasi nec Eginardum, nec Francicos Annales, nec Theganum vnquam legerit, aut viderit; quorum nullus, vt antea dictum, quidquam de quatuor testamentis vel leuiter innuit: Et tamen iste audacissimè asseuerat, primum testamentum fuisse de *Regnis*: alterum *breuiatum* apud Eginhardum *de thesauris & re familiari*: Tertium, *in quo de filiarum, & ex concubina liberorum legatis disposuerit.* Quartum *nuncupatiuum*, quo Ludouicum Imperatorem nuncuparit. Et licet secundum Testamentum existet apud Eginardum, quod ipse etiam Baronius ex Eginardo recitat Anno DCCC. XI. & quidquid sit de tertio; quartum tamen commentitium est, & in cerebro huius Calvinistæ natum, quia in comitiis & consilio

lio generali, vt loquuntur Annales, designauit Carolus Ludouicum in Imperatorem & Augustum. Neque vnquam ostendet nobis Calvinista eos ritus in hac designatione obseruatos, qui ad testamentum *nuncupatiuum* requiruntur; nisi velit ita delirare, vt quoties vel orientis vel occidentis Imperator aliquis, filium suum nuncupauit Imperatorem & Augustum; testamentum nuncupatorium condidisse censi possit.

Sed quidquid sit de hac nuncupatione, nunquam negauit Baronius id, quod iste verbosè ex variis Auctoribus adducit; sed tantum causam reddidit, cur in illo testamento, quod de diuisione Regnorum suorum inter filios; Carolus in Villa Theodonis Anno Redemptoris DCCC. VI. fecerat, nulla mentio Imperij Romani facta fuerit; nempè, quòd Carolus Romanum Imperium non pro hæreditario haberet, sed pro eo, quod ad dispositionem Pontificis spectaret, quæ ratio tam proba est & solida, vt alia ne fingi quidem verisimiliter possit: Quis enim credat Carolum in Testamento de Regnorum diuisione omisurum fuisse id, quod omnium potissimum erat, si id in arbitrio suo, non in Pontificis voluntate situm credidisset? Nam quod postea Anno Redemptoris DCCCXIII. Ludouicum Imperatorem nominauit, & diademate insigniuit, id Pontificis assensu factum par est credere; cum enim Carolus Leoni III. hunc honorem habuerit, vt ab eo Testamentum de diuisione Regnorum confirmari uoluerit, probabile sit, Leonem Carolo designandi Imperatoris potestatem fecisse; neque hæc Ludouici ad Imperium nominatio & coronatio aliud fuit, quàm designatio; & ita expressè loquitur Philippus Schurgius à Calvinista citatus; idemque inde liquet, quia postmo-

dum Anno Redemptoris DCCC. XVI. Ludouicus cum coniuge à Stephano Pontifice Imperator inunctus & coronatus est, vt docet Theganus lib. de Gestis Ludouici; *Et in proxima die Dominica in Ecclesia ante Missarum solennia coram clero & omni populo consecrauit eum, (Stephanus Papa) & vnxit ad Imperatorem, & coronam auream mira pulchritudinis & pretiosissimis gemmis ornata, quam secum apportauerat, posuit supra caput eius: Et Irmingardam Reginam, appellauit Augustam, & posuit coronam auream super caput eius.* Hæc Theganus, qui ibidem memorat, quanto honore Ludouicus Stephanum Pontificem exceperit; quæ quia Calvinianis grata fore non dubito, haud grauatè recitabo.

Perrexit post Missam (non ergo erat Ludouicus Calvinista, quia Missam audiuit) Dominus Ludouicus obuiam supradicto Pontifici obuians ei in campo Magno Rhemensum. Descendit uterq; de equo suo. Et Princeps se prosternens omni corpore in terram tribus vicibus ante pedes tanti Pontificis & tertia vice erectus salutauit Pontificem istis verbis dicens: Benedictus, qui venit in nomine Domini. Vt hæc tibi ardent, Calvinista? qui mentitur, Baronij Annales fuisse in Hispania prohibitos; cum illa prohibitio non nisi ad vndecimum Tomum pertineat propter insertam disputationem de Monarchia Sicula.

Illud placet, quod faterur, Ludouicum à Carolo Regem solummodo Romanum, quem veteres *Cæsarem* appellarint, creatum esse; quod Baronius adeo nõ negauit, vt inaugurationem istam Ludouici Anno DCCC. XIII. copiosè ex variis scriptoribus recitauerit. Sed quæritur, cuius concessu hoc fecerit Carolus? Et cur non Imperatorem absolutum fecerit; & cur postea

postea à Stephano Pontifice consecratio, coronatio & vnctio Imperialis adhiberi debuerit?

Vide autem & obstupescere petulantissimam Caluiniſtæ huius Baronium traducendi pruriginem, ne dicã *ſcabiem*. Anno Domini DCCC. VI. Num. 24. vbi de Caroli Magni testamento agitur, irrepſit ſiue Typographi, ſiue Amanuenſis culpâ, error, ponentis pro *Eccleſia S. Petri; S. Papa.* quod erratum ipſemet Illuſtriſſimus Baronius in Appendice ad Tomum II. pro Anno DCCC. VI. palam corrigendum, & *S. Petri*, reponendum eſſe monuit; & in margine ibidem reſcribendum: *Reges Francorum conſtituuntur deſenſores Romana Eccleſiæ: pro; Pontificum.* Anno itidem DCCC. XXXIX. Num. 2. vbi de Teſtamento Ludouici Pij ſcribit; veram ſcripturam adfert; nimirum, *Eccleſia S. Petri; non S. Papa.* Quid Caluiniſta? *Integrum, præter morem, laudat Baronius hunc locum, quem ſolito falſi crimine corruerat in Caroli Magni conſtitutione, contra Codd. M. SS. & Piſhæi, vnde exſcripſit, Mutijg. editiones.* Bona verba, quæſo, Caluiniſta. Legem nimis duram erratis Typographicis rogas, dum crimine falſi infamas. An non ſi ex hac tua lege, tecum ageretur, ad incitas res omnis tua redigeretur? An tua opera carent vitiis Typographorum & Amanuenſium? Res contrarium loquitur. Hæc facile condonarem & cõcoqueremus. Vtinam carerent veris falſi criminibus; mendaciis item ex proſoſito effuſis, conuiciisq; & criminationibus in præſtantiſſimos quoſque virulentiſſimè coniectis; quorum criminum, criminationum & mendaciorum quis tibi gratiam faciat, quandoquidem tu ex erratis librariorum Baronij tam ſollicitè

materiam Baronium infectandi quæriſ?

CAPVT